

ปีที่ 14 ฉบับที่ 4912 วันพฤหัสบดีที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2558 หน้า 22

การฝังเลนส์เทียมด้วยเลเซอร์

อีกทางเลือกในการรักษา 'ต้อกระจก'

ความเสื่อมสภาพของร่างกายจากอายุที่มากขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่มีใครเลี่ยงพ้น โดยเฉพาะ “ดวงตา” ที่จะลดประสิทธิภาพการมองเห็นลงโดยสังเกตได้ชัดเมื่ออายุเข้าสู่ช่วงวัย 40 ปี ภาวะ “ต้อกระจก” เป็นอีกหนึ่งโรคทางสายตาซึ่งเกิดในผู้สูงอายุ การตรวจพบต้อกระจกในระยะเริ่มต้นสามารถรักษาให้หายเป็นปกติได้ แต่หากปล่อยให้ลุกลามโดยไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกวิธีแล้ว ต้อกระจกก็จะส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยสูญเสียการมองเห็นได้

นพ.เอกชัย ภาคสุวรรณ จักษุแพทย์ด้านต้อกระจก โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ อธิบายว่า ต้อกระจก คือภาวะที่เลนส์ตาเกิดการขุ่นมัว ส่งผลให้การหักเหของแสงที่เดินทางไปยังจอประสาทตา ผิดเพี้ยน หรือทำให้แสงผ่านเข้าไปได้น้อยลง ผู้ป่วยจึงเห็นแสงน้อยลงกว่าปกติ มองเห็นได้ไม่ชัดเจน และการรับรู้สีเปลี่ยนแปลงไป โดยต้อกระจกส่วนใหญ่มีสาเหตุจากความเสื่อมสภาพของร่างกายตามอายุ ส่วนสาเหตุอื่นๆ ที่สามารถทำให้เกิดต้อกระจกได้ก็ เช่น ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน การใช้ยาบางชนิดเช่น สเตียรอยด์ หรือเลนส์ตาได้รับการกระทบกระเทือนจากอุบัติเหตุ รวมถึงการได้รับรังสีอัลตราไวโอเล็ต (ยูวี) สะสมในปริมาณมาก

ความแตกต่างของอาการต้อกระจกในแต่ละคนขึ้นอยู่กับที่เลนส์ตานั้นขุ่นมัวมากน้อยเพียงใด ระยะเวลา ผู้เป็นต้อกระจกอาจรู้สึกเพียงแค่มองเห็นไม่ชัด แต่เมื่ออาการมากขึ้นภาพที่เห็นก็จะยิ่งพร่ามัวลง สีสันทันของสิ่งต่างๆ จะทึบเทาไม่สดใส คล้ายการมองผ่านกระจกฝ้า บ้างมองเห็นเป็นภาพซ้อน หรืออาจมองไม่เห็นเลยในที่ที่มีแสงสว่างมากๆ จนกระทั่งต้อกระจกสุกเต็มที่แล้ว ภาพที่ผู้ป่วยมองเห็นจะเป็นเพียงฝ้าขาวที่บริเวณกลางรูม่านตา หากปล่อยทิ้งไว้โดยไม่รักษา จะทำให้มองไม่เห็นหรือเกิดสภาวะตาบอดชั่วคราว

การรักษาต้อกระจกทำได้โดยผ่าตัดเปลี่ยนเลนส์ตา ซึ่งจะเปลี่ยนเอาเลนส์ที่ขุ่นมัวออกแล้วใส่เลนส์ตาเทียมเข้าไปแทน วิธีการทั่วไปที่ทำได้แก่ Extracapsular cataract extraction คือการผ่าตัดเปิดแผลขนาดราว 10 มิลลิเมตร เพื่อล้างเอาเลนส์ตาที่เสื่อมสภาพออกมาทิ้งสิ้น แล้วเปลี่ยนใส่เลนส์ตาเทียมเข้าไปแทน หรืออีกวิธีหนึ่งได้แก่ Phacoemulsification คือ การผ่าตัดแผลเล็ก โดยใช้มีดเปิดแผลที่บริเวณขอบกระจกตาประมาณ 1.5-3 มิลลิเมตร ของผู้ป่วยแล้วสอดเครื่องมือเข้าไปดูดสลายต้อกระจกด้วยอัลตราซาวนด์ จากนั้นจึงใส่เลนส์ตาเทียมเข้าไปทดแทน

ปัจจุบันมีวิธีการรักษาซึ่งถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ป่วยต้อกระจกโดยใช้ “Femtosecond laser” ช่วยในการผ่าตัดหรือที่เรียกว่า การ

ผ่าตัดต้อกระจกและฝังเลนส์เทียมโดยใช้เลเซอร์ โดยนำเลเซอร์เข้ามาช่วยทำให้การเปิดถุงหุ้มเลนส์มีขนาดตามต้องการดีขึ้นและใช้ช่วยในการตัดแบ่งเลนส์ให้เป็นชิ้นเล็กลง ควบคุมการทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยในการคำนวณการตัดเนื้อเยื่อ โดยจะทำงานร่วมกับเครื่อง Optical Coherence Tomography ซึ่งเป็นเทคโนโลยีการถ่ายภาพดวงตาที่ให้ภาพซึ่งมีความละเอียดสูง โดยเครื่องจะวัดวงศาเพื่อวางเลนส์ให้อยู่ตรงตามตำแหน่งที่คำนวณไว้ ก่อนจะใส่เลนส์ตาเทียมเข้าไปแทนที่ของเก่าที่ขุ่นมัว

สิ่งที่คนไข้ต้องพึงระวังในการดูแลตนเองหลังผ่าตัดต้อกระจก คือ ป้องกันไม่ให้เกิดการติดเชื้อจาก

สิ่งสกปรกในช่วง 24 ชั่วโมงแรก โดยเฉพาะจากมือและน้ำ จึงไม่ควรจับหรือขยี้ตา รวมถึงไม่ควรล้างหน้าและสระผมใน 5 วันหลังผ่าตัด ขณะที่กิจกรรมอื่นๆ สามารถทำได้ตามปกติ

เนื่องจากการเกิดต้อกระจกในแต่ละคนนั้นต่างกัน วิธีป้องกันโรคที่ดีที่สุดจึงได้แก่การตรวจดวงตามาตามวาระที่กำหนด โดยเด็กเล็กๆ ควรเริ่มตรวจอย่างละเอียดตั้งแต่ช่วงก่อนเข้าโรงเรียน แล้วตรวจอีกครึ่งช่วงอายุ 12-13 ปี เนื่องจากเป็นวัยที่สายตามีการเปลี่ยนแปลงมาก จนถึงช่วงอายุ 18-40 ปี สายตาจะค่อนข้างคงที่ ควรตรวจ 3-5 ปีต่อครั้ง แล้วเมื่ออายุ 40 ปีขึ้นไป ควรเข้ารับการตรวจปีละ 1 ครั้ง และสำหรับผู้ที่ได้รับการตรวจพบว่ามีแนวโน้มของโรคใดโรคหนึ่ง คนไข้ควรได้รับการรักษาจากแพทย์ทันที หรือผู้ที่ตรวจพบว่าอาการของโรคมากแล้ว ก็ต้องรับการรักษาโดยแพทย์เฉพาะทางโดยตรง เพื่อให้การรักษาได้ผลดีและปลอดภัยที่สุด

นพ.เอกชัย ภาคสุวรรณ
จักษุแพทย์ด้านต้อกระจก
โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์